

Radom, dnia 20.02.2025r.

HKN.903.175.2025

HKN.N.138.2025

**Ocena obszarowa jakości wody do spożycia przez ludzi
na terenie gminy Jastrzębia
za okres od 01.01.2024r. do 31.12.2024r.**

Na terenie gminy Jastrzębia zlokalizowane są 3 wodociągi publiczne nadzorowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Radomiu.

Do w/w wodociągów należy wodociąg publiczny w:

- Jastrzębi,
- Mąkosach Starych,
- oraz Woli Goryńskiej.

Wszystkie wodociągi oparte są na ujęciach wód podziemnych. Uzdatnianie wody odbywa się poprzez napowietrzanie, odżelazianie oraz okresową dezynfekcję. Jednostką odpowiedzialną za jakość wody dostarczanej przez wodociągi jest Gmina Jastrzębia.

Dane o poszczególnych wodociągach przedstawiono w tabeli poniżej

Lp.	Nazwa wodociągu	Produkcja w m ³ /d	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Końcowa roczna ocena jakości wody
1.	Jastrzębia	480	4420	przydatna
2.	Mąkosy Stare	160	1224	przydatna
3.	Wola Goryńska	210	1243	przydatna

W okresie od 01.01.2024r. do 31.12.2024r. wodę pochodzącą z w/w wodociągów badano w ramach nadzoru sanitarnego oraz prowadzonej kontroli wewnętrznej pod względem parametrów fizyko – chemicznych, organoleptycznych i mikrobiologicznych w zakresie określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294).

W odniesieniu do wody pochodzącej z wodociągu publicznego w Mąkosach Starych gm. Jastrzębia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu stwierdził przekroczenie parametru chlor wolny oraz obecność bakterii grupy coli i nieakceptowalnego zapachu wody. W związku z powyższym PPIS w Radomiu wydał decyzję o braku przydatności wody do spożycia. Na czas prowadzonych przez Gminę Jastrzębia działań naprawczych polegających na płukaniu oraz dezynfekcji sieci wodociągowej odbiorcy byli zaopatrywani w wodę ze źródeł zastępczych. Wdrożone działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody, co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach laboratoryjnych. Po otrzymaniu prawidłowych wyników badań próbek wody PPIS w Radomiu stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi, a tym samym spełnienie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294). Mieszkańcy na bieżąco byli informowani o jakości wody za pomocą stosownych komunikatów oraz okresowych ocen jakości wody.

W związku z wystąpieniem przekroczenia parametru chlor wolny oraz obecnością nieakceptowalnego zapachu wody zarządzający prowadził płukanie sieci wodociągowej wraz z przyłączami. Podjęte przez Gminę Jastrzębia działania spowodowały poprawę jakości wody, co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach laboratoryjnych.

W odniesieniu do wody pochodzącej z wodociągu publicznego w Woli Goryńskiej gm. Jastrzębia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu stwierdził podwyższenie wskaźnika mętności, przekroczenie parametrów azotyny, chlor wolny, jon amonowy, żelazo oraz obecność nieakceptowalnego zapachu. Podjęte przez zarządzającego wodociągiem doraźne działania naprawcze polegające na dezynfekcji oraz płukaniu sieci wodociągowej wody powodowały chwilową poprawę jej jakości, co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach laboratoryjnych. PPIS w Radomiu po przeprowadzonej wnikliwej analizie posiadanych wyników badań próbek wody stwierdził, iż w w/w wodociągu publicznym nieznaczne przekroczenia parametrów fizyko – chemicznych i organoleptycznych wody utrzymują się cyklicznie oraz naprzemiennie (ostatnie w grudniu 2024r.). W związku z powyższym w celu całkowitego wyeliminowania przekroczeń zarządzający wystąpił do specjalistycznej firmy zewnętrznej o przeprowadzenie analizy i ustalenie przyczyny zaistniałej sytuacji.

W odniesieniu do wody pochodzącej z wodociągu publicznego w Jastrzębi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu stwierdził obecność nieakceptowalnego zapachu wody oraz obecność bakterii grupy coli.

W odniesieniu do przekroczeń mikrobiologicznych PPIS w Radomiu wydał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia. Wdrożone działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody, co zostało potwierdzone w kolejnych badaniach laboratoryjnych. Po otrzymaniu prawidłowych wyników badań próbek wody PPIS w Radomiu stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi, a tym samym spełnienie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294). Mieszkańcy na bieżąco byli informowani o jakości wody za pomocą stosownych komunikatów oraz okresowych ocen jakości wody.

W związku z obecnością nieakceptowalnego zapachu wody ponownie przeprowadzone badania kontrolne nie wykazały nieprawidłowości.

Zagrożenia zdrowotne związane z występowaniem stwierdzonych przekroczeń w badanej wodzie:

- Bakterie gr. coli należą do organizmów wskaźnikowych zanieczyszczenia wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Potencjalnym źródłem powyższych mikroorganizmów w punkcie zgodności może być: nieprawidłowy przebieg procesów uzdatniania i dezynfekcji wody, naruszenie integralności systemu dystrybucyjnego np. przez luki/nieszczelności na zbiornikach serwisowych, zaworach powietrznych, zaworach odcinających, połączeniach krzyżowych. Obecność bakterii grupy coli w wodzie opuszczającej stację uzdatniania wody oznacza, że procesy uzdatniania wody przebiegały nieprawidłowo i należy podjąć działania mające na celu zbadanie przyczyny skażenia oraz wdrożenie działań naprawczych prowadzących do przywrócenia odpowiedniej jakości wody. Nie zawsze konieczna jest szokowa dezynfekcja sieci wodociągowej, niekiedy wystarczającym działaniem jest jej intensywne płukanie z równoczesnym tłoczeniem sprężonego powietrza. Pojawienie się tych bakterii w systemach dystrybucyjnych i zbiornikach wody może świadczyć o namnażaniu się populacji i możliwym wytwarzaniu biofilmu bądź zanieczyszczeniu wody obcym materiałem roślinnym lub glebą.
- Podwyższenie wskaźnika mętności ma wpływ na wygląd i apetyczność wody. Wywołują ją różne substancje znajdujące się w wodzie w stanie nierozpuszczalnym jako zawiesiny: drobne cząsteczki roślin, mikroorganizmy wodne, glina, ił, drobny

piasek, wytrącone związki żelaza i manganu. Zwiększona mętność może w znacznym stopniu zakłócać procesy dezynfekcji wody. Woda do spożycia powinna być klarowna i w żadnym wypadku nie powinna posiadać mętności spowodowanej przez substancje organiczne.

- Zwiększona zawartość żelaza nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi. Światowa Organizacja Zdrowia nie zaproponowała opartej na przesłankach zdrowotnych dopuszczalnej wartości w/w parametru w wodzie do spożycia. W rozporządzeniu M.Z. najwyższe dopuszczalne wartości dla w/w parametru przyjęto nie z powodu zagrożenia zdrowia ludzi w razie przekroczenia wartości, lecz z uwagi na fakt, że wyższe wartości stężeń mogą prowadzić do niepożądanych zmian właściwości organoleptycznych wody. Ze względu na przekroczenie wartości żelaza konsumenci mogą zauważyć zmianę barwy i mętności oraz metaliczny posmak wody, co może budzić uzasadnione zastrzeżenia konsumentów. Ponadto woda, w której stężenie żelaza przekracza dopuszczalne normy, może być powodem problemów w eksploatacji sieci wodociągowej, sprzyjać wytrącaniu się czerwono-brązowych osadów. Osady te mogą sprzyjać rozwojowi bakterii powodując wtórne zanieczyszczenie wody.
- Chlor wolny używany jest w instalacjach wodociągowych do uzdatniania wody. Jego podwyższona ilość może działać drażniąco na układ oddechowy i błony śluzowe oraz wpływać na zmianę zapachu i smaku wody.
- Nieakceptowalny zapach wody może sygnalizować zmiany w jakości wody ujmowanej lub nieprawidłowości w procesie uzdatniania. Powyższe powinno skłaniać zarządzającego wodociągiem do znalezienia przyczyny nieprawidłowości oraz podjęcia działań naprawczych w celu doprowadzenia jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- Azotyny to substancje, które naturalnie występują w wodzie. Powstają w wyniku przemian azotu, utleniania amoniaku, a także soli amonowych. Zwykle występują w wodach w niewielkich ilościach. Zwiększona ich ilość świadczy o zanieczyszczeniu wody. Azotyny są odpowiedzialne za powstawanie choroby zwanej powszechnie sinicą. Azotyny utleniają jony żelaza dwuwartościowego zawartego w hemoglobinie do postaci trójwartościowej. W taki sposób uniemożliwiony zostaje transport tlenu do komórek, co może powodować niedotlenienia ośrodkowego układu nerwowego oraz mięśnia sercowego. Na występowanie sinicy szczególnie narażone są niemowlęta i małe dzieci.
- Amonowe jony w wodzie nie mają bezpośredniego znaczenia zdrowotnego, obecność podwyższonych stężeń jest niekorzystna ze względu na proces uzdatniania wody - mogą zmniejszać skuteczność dezynfekcji wody, przyczyniać się do powstawania azotynów w sieci wodociągowej, powodować nieskuteczne usuwanie manganu, a także wywoływać zmiany smaku i zapachu wody.

Ponadto w 2024r. ludność zamieszkała w miejscowości Bartodzieje Zagajnik zaopatrywana była w wodę przydatną do spożycia z wodociągu publicznego Jedlińsk zarządzanego przez Zakład Gospodarki Komunalnej. Z w/w wodociągu korzystało 91 osób. Natomiast 15 osób zamieszkałych w miejscowości Brody (Karolów) zaopatrywanych było w wodę z wodociągu publicznego Miejska Dąbrowa gm. Głowaczów (nie będącego pod nadzorem PPIS w Radomiu).

W 2024r. do PPIS w Radomiu nie wpływały interwencje od mieszkańców dot. reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody na danym obszarze.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Radomiu

Jolanta Wolszczak

Otrzymuje:

1. Wójt Gminy Jastrzębia
26-631 Jastrzębia
2. a/a

